

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 182 คน จาก 182 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 33 คน ขนาดกลาง จำนวน 94 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 55 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยมีลำดับดังนี้

ชั้นที่ 1 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน ตามเขตพื้นที่ในแต่ละอำเภอ ได้ผู้บริหารโรงเรียนอำเภอบึงกาฬ โรงเรียนขนาดใหญ่ 10 คน โรงเรียนขนาดกลาง 26 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 21 คน อำเภอศรีวิไล โรงเรียนขนาดใหญ่ 4 คน โรงเรียนขนาดกลาง 8 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 4 คน อำเภอพรเจริญ โรงเรียนขนาดใหญ่ 4 คน โรงเรียนขนาดกลาง 15 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 5 คน อำเภอเซกา โรงเรียนขนาดใหญ่ 12 คน โรงเรียนขนาดกลาง 25 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 15 คน อำเภอบึงโขงหลง โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 คน โรงเรียนขนาดกลาง 14 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 5 คน อำเภอนุ่งคล้า โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 คน โรงเรียนขนาดกลาง 6 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 5 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเศษและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ในแต่ละอำเภอตามขนาดของโรงเรียน ได้ผู้บริหารโรงเรียนอำเภอบึงกาฬ โรงเรียนขนาดใหญ่ 9 คน โรงเรียนขนาดกลาง 21 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 18 คน อำเภอสรีวิไล โรงเรียนขนาดใหญ่ 3 คน โรงเรียนขนาดกลาง 6 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 4 คน อำเภอพรเจริญ โรงเรียนขนาดใหญ่ 4 คน โรงเรียนขนาดกลาง 12 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 5 คน อำเภอเซกา โรงเรียนขนาดใหญ่ 11 คน โรงเรียนขนาดกลาง 20 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 13 คน อำเภอบึงโขงหลง โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 คน โรงเรียนขนาดกลาง 11 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 4 คน อำเภอบุ่งคล้า โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 คน โรงเรียนขนาดกลาง 5 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 4 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามต้องการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

อำเภอ	ร.ร.ขนาดใหญ่		ร.ร.ขนาดกลาง		ร.ร.ขนาดเล็ก		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม	ประชากร	กลุ่ม	ประชากร	กลุ่ม	ประชากร	กลุ่ม
	ร	ตัวอย่าง	ร	ตัวอย่าง	ร	ตัวอย่าง	ร	ตัวอย่าง
บึงกาฬ	10	9	26	21	21	18	57	48
ศรีวิไล	4	3	8	6	4	4	16	13
พรเจริญ	4	4	15	12	5	5	24	21
เซกา	12	11	25	20	15	13	52	44
บึงโขงหลง	2	2	14	11	5	4	21	17
บุ่งคล้า	1	1	6	5	5	4	12	10
รวม	33	30	94	75	55	48	182	153

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น โดยเสรีเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 3 ด้านตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาวิชาชีพ
2. ด้านการพัฒนาร่างกาย
3. ด้านการพัฒนาจิตใจ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาตนเอง และพฤติกรรมการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert)
3. ประมวลความรู้จากข้อ 1 และข้อ 2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและความเที่ยงตรงของคำถามแต่ละข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. อาจารย์อุทาน บุญเลิศ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านหนองผึกแวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. อาจารย์ศุภชาติ ดีแกง กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปงไฮราษฎร์สามัคคี อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมถูกต้องของเนื้อหา

3. อาจารย์จรรุณรัตน์ ส่งศรี ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกนิคม อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของโครงสร้างและภาษา

4. อาจารย์สุรสิทธิ์ สิทธิอมร กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านเหล่าใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

5. อาจารย์นรมล ไกรสกุล ศษ.ม. (การประถมศึกษา) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ระดับชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามมาพิมพ์ให้สมบูรณ์แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

8. นำแบบสอบถามที่พิมพ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 30 คน

9. นำแบบสอบถามจำนวน 45 ข้อ ตามต้องการมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Conbrach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .87

10. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

2. ขอนหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมกับส่งแบบสอบถามให้ทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัย ได้ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์และคัดเลือกลเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ไว้

2. ตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายชื่อ แต่ละฉบับตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองมากที่สุด	น้ำหนักคะแนนเป็น	5
ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองมาก	น้ำหนักคะแนนเป็น	4
ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองปานกลาง	น้ำหนักคะแนนเป็น	3
ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองน้อย	น้ำหนักคะแนนเป็น	2
ระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองน้อยที่สุด	น้ำหนักคะแนนเป็น	1

3. การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลจำแนกสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามด้วยร้อยละ (Percentage)

3.2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน และรายชื่อ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับพฤติกรรมการพัฒนาตนเองน้อยที่สุด

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการแจกแจงความถี่

3.4 การเปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่มีขนาดต่างกัน โดย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ เช่น

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{k}{(k - 1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนทั้งหมด
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด.

2545 : 85)

จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบว่ามี
 นัยสำคัญทางสถิติแล้วจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของ
 เชฟเฟ้ (Scheffe')